Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES
TAMARAS ČAPETAS [*TAMARA ĆAPETA*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2025. gada 30. janvārī [1]

Apvienotās lietas C-555/23 un C-556/23

***Makeleio EPE* (C-555/23)**
***Zougla G.R. AE* (C-556/23)**
pret
Ethniko Symvoulio Radiotileorasis (ESR)

(*Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome, Grieķija) lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 2010/13 – Audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšana – Interneta ziņu portāls, kas pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus – Cilvēka cieņas neaizskaramība – Nekvalitatīvu raidījumu pārraidīšanas aizliegums – Atbilstīgas interpretācijas princips – Robežas – Tiesiskuma princips

I. Ievads

1. Valsts audiovizuālo mediju pakalpojumu jomā kompetentā iestāde par raidījumiem, kas aizskar cilvēka cieņu, sodīja divus Grieķijas interneta ziņu portālus.

2. Šie portāli *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome, Grieķija), kas ir iesniedzējtiesa šajā lietā, apstrīdēja tiem uzliktos naudas sodus, apgalvojot, ka attiecīgie tiesību akti, kas aizliedz šādas pārraides, nav attiecināmi uz interneta ziņu portāliem, kuri pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus.

3. Šajā tiesvedībā valsts tiesā radās vairāki jautājumi par Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas [2] interpretāciju un atbilstīgas interpretācijas principa ierobežojumiem.

[1] Oriģinālvaloda – angļu.

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/13/ES (2010. gada 10. marts) par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva) (OV 2010, L 95, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2018/1808 (tās konsolidētajā redakcijā; turpmāk tekstā – "Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva").

II. Pamatlietas faktiskie apstākļi, prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

4. *Makeleio* un *Zougla* (turpmāk tekstā – "prasītājas pamatlietā") ir Grieķijas interneta ziņu portāli, kas savās vietnēs piedāvā arī audiovizuālus raidījumus. Tie nav klasiski audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzēji; citiem vārdiem – tie nav salīdzināmi ar televīzijas stacijām, kas vai nu pārraida piešķirtajās frekvencēs, vai arī tiešsaistē, vai abējādi. Tomēr šie interneta ziņu portāli dažkārt sabiedrībai piedāvā raidījumus, uz kuriem attiecas Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva. Šos pakalpojumu sniedzējus apzīmēšu kā interneta ziņu portālus, kas pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus.

5. *Makeleio* 2021. gada 29. jūnijā pārraidīja raidījumu, kurā žurnāliste, iepazīstinot ar LGBT+ kopienas pārstāvju vizīti Grieķijas Ministru prezidenta birojā, izmantoja klaji noniecinošu, aizskarošu un aizvainojošu valodu, izteica ironiskus komentārus par viņu seksuālo orientāciju un netieši kūdīja uz verbālu un fizisku agresiju pret viņiem. Visbeidzot šī žurnāliste skaidri norādīja uz vārdā nosauktu politisko personu seksuālo orientāciju (turpmāk tekstā – "pirmais strīdīgais raidījums").

6. *Zougla* 2022. gada 22. februārī savā tīmekļa vietnē pārraidīja kādas radiostacijas raidījumu, ko raida arī, izmantojot internetu. Šīs pārraides laikā, aizbildinoties ar notiekošo kriminālprocesu pret trešām personām par pedofiliju, žurnālists personīgi bez pamatojuma uzbruka konkrētām politiskām personām, norādot viņu vārdus un uzvārdus un izsakot virkni apmelojošu un aizskarošu komentāru par to iespējamo tendenci aizstāvēt pedofilus, pederastus un viņu starpniecību, virzot personas uz atbildīgiem amatiem, lai apmierinātu savas seksuālās tieksmes (turpmāk tekstā – "otrais strīdīgais raidījums").

7. Abi strīdīgie raidījumi tika nodoti *Ethniko Symvoulio Radiotileorasis* (Valsts radio un televīzijas padome, Grieķija, turpmāk tekstā – "*ESR*"), Grieķijas neatkarīgai administratīvajai iestādei, kas uzrauga un regulē audiovizuālo mediju pakalpojumu tirgu [3].

8. *ESR* pauda viedokli, ka tās jurisdikcijā ir abi publiski pieejamie raidījumi, jo gan *Makeleio*, gan *Zougla* ir audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzēji Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas un Likuma Nr. 4779/2021 [4], ar ko šī direktīva transponēta valsts tiesību aktos, izpratnē.

9. Par pirmā strīdīgā raidījuma pārraidīšanu [5] *ESR* uzlika *Makeleio* divus administratīvos sodus. Pirmais sods – 30 000 EUR – uzlikts par Likuma Nr. 4779/2021 8. pantā noteiktā aizlieguma kūdīt uz vardarbību vai naidu pret personām viņu seksuālās orientācijas dēļ pārkāpumu. Ar šo Likuma Nr. 4779/2021 noteikumu Grieķijas tiesību sistēmā transponēts Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 6. pants. No lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka ar Likuma

[3] *ESR* ir valsts regulatīvā iestāde Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 30. panta izpratnē.

[4] *Nomos 4779/2021, Ensomatosi stin ethniki nomothesia tis Odigias (EE) 2010/13 tou Europaikou Koinovouliou kai tou Symvouliou tis 10is Martiou 2010 gia ton syntonismo orismenon nomothetikon, kanonistikon kai dioikitikon diatakseon ton kraton melon schetika me tin parochi ypiresion optikoakoustikon meson, opos echei tropopoiithi me tin Odigia (EE) 2018/1808 tou Europaikou Koinovouliou kai tou Symvouliou tis 14is Noemvriou 2018 kai alles diatakseis armodiotitas tis Genikis Grammateias Epikoinonias kai Enimerosis* (Likums Nr. 4779/2021, ar ko valsts tiesībās transponē Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/13/ES (2010. gada 10. marts) par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva), kurā grozījumi izdarīti ar 2018. gada 14. novembra Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/1808, un citus noteikumus, kas ir Komunikācijas un informācijas ģenerālsekretāra kompetencē, 2021. gada 20. februāra *Valdības Vēstnesis* I/27; turpmāk tekstā – "Likums Nr. 4779/2021").

[5] Tiesas sēdē tika paskaidrots, ka raidījums sākotnēji tika translēts tiešraidē, pēc tam tas palika *Makeleio* tīmekļvietnē un tam varēja piekļūt pēc pieprasījuma.

Nr. 4779/2021 8. pantu nav burtiski transponēts viss Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 6. panta 1. punkts, jo ir izlaista tā ievadfrāze, kas vispārīgi attiecas uz cilvēka cieņas aizskāruma aizliegumu[6].

10. Otrais sods, arī 30 000 EUR, uzlikts par nekvalitatīva raidījuma pārraidīšanas aizlieguma pārkāpumu. Šāds aizliegums ir paredzēts divos tiesību aktos, kas pieņemti pirms Likuma Nr. 4779/2021 – Likums Nr. 2328/1995 un Prezidenta dekrēts Nr. 77/2003[7]. Šajos divos tiesību aktos ir skaidri noteikts pienākums ievērot cilvēka vērtību un personību un aizliegts pārraidīt nekvalitatīva satura raidījumus. Tiesas sēdē *ESR* paskaidroja, ka raidījums esot uzskatāms par nekvalitatīvu, jo tas aizskar cilvēka cieņu.

11. *ESR* arī uzlika divus administratīvus sodus *Zougla* par otrā strīdīga raidījuma pārraidīšanu. Pirmais sods – 80 000 EUR – uzlikts par nekvalitatīva satura pārraidīšanu, bet otrais sods – 40 000 EUR – par cilvēka cieņas neaizskaramības pienākuma pārkāpumu. Abu sodu pamatā bija tie paši divi likumi, saskaņā ar kuriem *Makeleio* tika piemērots otrais sods – Likums Nr. 2328/1995 un Prezidenta dekrēts Nr. 77/2003.

12. Likums Nr. 2328/1995 un Prezidenta dekrēts Nr. 77/2003, kas kalpoja par juridisko pamatu daļai uzlikto sodu, nav tieši piemērojami interneta ziņu portāliem, kas pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus. Tomēr *ESR* uzskatīja, ka valsts tiesību aktiem, kas paredz pienākumu ievērot cilvēka cieņu un personības neaizskaramību, pat ja tie ir pieņemti pirms Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas, jāattiecas uz "jebkuru audiovizuālo materiālu, kurš ir pieejams sabiedrībai, izmantojot brīvi pieejamas tīmekļvietnes, un kura iedarbība uz tā skatītājiem var būt tāda pati kā tam līdzīgu materiālu iedarbība, ko pārraida tradicionāli satura sniedzēji". Tādēļ, pēc *ESR* domām, no šiem valsts tiesību aktiem izrietošie pienākumi jāattiecina arī uz interneta ziņu portāliem, kas pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus, lai gan tie nav skaidri iekļauti attiecīgo valsts tiesību normu formulējumā.

13. Ar diviem atsevišķiem prasības pieteikumiem prasītājas pamatlietā lūdza *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome) atcelt *ESR* lēmumus. Prasītājas apgalvo, ka tās nevar sodīt par pienākuma ievērot cilvēka cieņu pārkāpumu un par nekvalitatīva raidījuma pārraidīšanu, jo valsts tiesību akti, kas paredz šādu pienākumu, neattiecas uz interneta ziņu portāliem, kuri pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus.

14. No lietas materiāliem Tiesā neizriet, ka prasītājas apstrīdētu attiecīgo raidījumu kvalifikāciju par cilvēka cieņu aizskarošiem vai nekvalitatīviem. Drīzāk šis iebildums attiecas uz to Grieķijas tiesību aktu *piemērojamību*, ar kuriem tām noteikts pienākums neaizskart cilvēka cieņu.

15. *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome) kolēģijai ir atšķirīgi viedokļi par to, vai valsts tiesību akti nosaka aizliegumu pārkāpt cilvēka cieņu un nekvalitatīva raidījuma pārraidīšanu interneta ziņu portālos, kas pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus. Vairākums uzskata, ka attiecīgie valsts tiesību akti skaidri un nepārprotami neattiecas uz šādiem interneta ziņu

[6] Saskaņā ar abu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu II pielikumu Likuma Nr. 4779/2021 8. pantā noteikts: "Audiovizuālo mediju pakalpojumos nedrīkst ietvert kūdīšanu uz vardarbību vai naidu pret personu grupu vai grupas locekli rases, ādas krāsas, nacionālās vai etniskās izcelsmes, senču, reliģijas, invaliditātes, seksuālās orientācijas, identitātes vai dzimuma pazīmju dēļ."

[7] Lūgumos sniegt prejudiciālu nolēmumu ir atsauce uz *Nomos 2328/1995, nomiko kathestos tis idiotikis tileorasis kai tis topikis radiofonias, rythmisi thematon tis radiotileoptikis agoras kai alles diatakseis* (Likums Nr. 2328/1995 par privāto televīziju un vietējo radio juridisko statusu, radio, televīzijas tirgus regulēšanu un citiem noteikumiem, 1995. gada 3. augusta *Valdības Vēstnesis* I/159; turpmāk tekstā – "Likums Nr. 2328/1995") 1. panta 1. punktu un *Proedriko diatagma 77/2003, kodikas deontologias eidiseografikon kai allon dimosiografikon kai politikon ekpompon* (Prezidenta dekrēts Nr. 77/2003 par ziņu un citu žurnālistikas un politisko raidījumu ētikas kodeksu, 2003. gada 28. marta *Valdības Vēstnesis* I/75; turpmāk tekstā – "Prezidenta dekrēts 77/2003") 2. panta 1. punktu, 4. pantu un 9. panta 2. punktu.

portāliem, kas pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus. Tāpēc, pēc vairākuma domām, valsts regulatīvā iestāde, pēc analoģijas piemērojot valsts tiesību normas, nevarēja prasītājām uzlikt attiecīgos sodus.

16. Turpretī *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome) kolēģijas mazākums uzskata, ka Grieķijas tiesību akti, tostarp *Syntagma tis Elladas* (Grieķijas Konstitūcija) 15. panta 2. punkts [8], attiecas uz visu raidījumu pārraidīšanu neatkarīgi no to veida, tādējādi ietverot interneta ziņu portālus, kas pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus. Tāpēc mazākums pauž viedokli, ka Grieķijas tiesību akti to pašreizējā redakcijā jau nosaka cilvēka cieņas aizskāruma aizliegumu tādām raidorganizācijām kā *Makeleio* un *Zougla*. Tāpēc, pēc mazākuma domām, valsts regulatīvā iestāde attiecīgos sodus esot uzlikusi likumīgi.

17. Neraugoties uz šīm domstarpībām, *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome) vienprātīgi uzskata, ka viens no Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas mērķiem ir nodrošināt cilvēka cieņas ievērošanu un novērst nekvalitatīvu raidījumu pārraidīšanu, par ko ir runa abās izskatāmajās lietās. Tomēr iesniedzējtiesa lūdz Tiesai apstiprināt, ka šāda Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas interpretācija ir pareiza.

18. Turklāt, pat ja cilvēka cieņas aizskāruma aizliegums ir Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas mērķis un ietilpst tās darbības jomā, iesniedzējtiesa vai vismaz tās vairākums uzskata, ka attiecīgos sodus nevar piemērot interneta ziņu portāliem, kas pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus, vienkārši interpretējot valsts tiesību aktus atbilstoši Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvai. Tas būtu pretrunā likumības principam, kas izteikts maksimā *nullum crimen, nulla poena sine lege*.

19. Šajos apstākļos *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Direktīvas [2010/13], kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu [2018/1808], mērķi un līdz ar to tās darbības joma ietver a) cilvēka cieņas un vērtības ievērošanas un aizsardzības nodrošināšanu un b) standartiem neatbilstoša satura pārraidīšanas, ko veic televīzijas pakalpojumu sniedzēji, novēršanu, it īpaši saistībā ar tādu saturu, kādu pārraidīja sabiedrība – prasītāja – šajā lietā?

2) Pieņemot, ka a) pienākums ievērot un aizsargāt cilvēka cieņu un vērtību un/vai b) aizliegums pārraidīt standartiem neatbilstošu saturu un it īpaši saturu, kam ir tādas iezīmes kā apstrīdētajai pārraidei, ietilpst direktīvas darbības jomā, vai direktīvas 4. panta 1. punktam, to skatot saistībā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 20. un 21. pantā paredzēto vienlīdzīgas attieksmes principu, ir pretrunā tāda valsts tiesību norma, saskaņā ar kuru iepriekš minētie pienākumi ir noteikti visiem televīzijas pakalpojumu sniedzējiem, izņemot tos, kuri pārraida televīzijas saturu tikai ar interneta starpniecību?

[8] Grieķijas Konstitūcijas 14. pants attiecas uz vārda un preses brīvību. 15. panta 1. punktā ir noteikts, ka "iepriekšējā pantā minētie preses aizsardzības noteikumi neattiecas uz filmām, skaņu ierakstiem, radio, televīziju vai jebkuru citu līdzīgu līdzekli runas un attēlu pārraidei". Grieķijas Konstitūcijas 15. panta 2. punkts izteikts šādi:
"Radio un televīzija atrodas tiešā valsts kontrolē. Administratīvo sodu kontrole un piemērošana ir Valsts radio un televīzijas padomes, kas ir neatkarīga iestāde, kā noteikts likumā, ekskluzīvā kompetencē. Valsts tiešā kontrole, kas var izpausties arī iepriekšējas atļaujas statusa formā, ir vērsta uz informācijas un ziņu reportāžu, kā arī literatūras un mākslas darbu objektīvu un uz vienlīdzīgiem noteikumiem balstītu pārraides kvalitātes līmeņa nodrošināšanu saskaņā ar valsts radio un televīzijas sociālo misiju un kultūras attīstības, kā arī cilvēka vērtības ievērošanas un bērnu un jauniešu aizsardzības mērķi."

3) Ja atbilde uz pirmajiem diviem jautājumiem ir apstiprinoša, vai valsts regulatīvajai iestādei, lai nodrošinātu direktīvas praktisko iedarbību, jāpiemēro valsts tiesību normas, atbilstoši kurām attiecīgie pienākumi ir vienādi piemērojami visiem televīzijas pakalpojumu sniedzējiem, arī tad, ja valsts tiesību aktos pienākumi un ar tiem saistītie sodi ir paredzēti visiem citiem televīzijas pakalpojumu sniedzējiem, bet ne tiem, kuri saturu izplata tikai internetā? Vai arī administratīvo sodu noteikšana par iepriekš minēto pienākumu neizpildi interneta televīzijas pārraidē, interpretējot paplašināti vai analoģiski piemērojot attiecīgās valsts tiesību normas, kas attiecas uz citiem televīzijas pakalpojumiem, nav saderīga ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 49. panta 1. punkta pirmajā teikumā nostiprināto *nullum crimen, nulla poena sine lege certa* principu, to skatot saistībā ar tiesiskās drošības principu?

4) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša un ja tiek uzskatīts, ka a) pienākums ievērot un aizsargāt cilvēka cieņu un vērtību un/vai b) standartiem neatbilstoša satura pārraidīšanas (un it īpaši tāda satura kā apstrīdētajā pārraidē) aizliegums neietilpst direktīvas darbības jomā saskaņā ar tās 4. panta 1. punktu, un gadījumā, ja dalībvalsts tiesību aktos, paredzot administratīvus sodus, šādi pienākumi ir noteikti televīzijas pakalpojumu sniedzējiem, kuri izmanto zemes, satelītu vai platjoslas apraides tīklus, bet tajos nav ietverti līdzvērtīgi noteikumi attiecībā uz interneta televīzijas pakalpojumu sniedzējiem, vai Direktīvas 2010/13 2. panta 1. punkts tās pašreiz spēkā esošajā redakcijā jāinterpretē tādējādi, ka kompetentajai valsts iestādei, pamatojoties uz vienlīdzīgas attieksmes principu, jāizskata iespēja noteikt administratīvus sodus par šādu noteikumu pārkāpšanu arī attiecībā uz interneta televīzijas pārraidēm?

5) Ja atbilde uz ceturto jautājumu ir apstiprinoša, vai, ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz tādu valsts tiesību aktu interpretāciju, kas atbilst Savienības tiesībām un it īpaši iepriekš minētajiem direktīvas noteikumiem, valsts regulatīvās iestādes pienākums valsts tiesību normas, ar kurām noteikti šādi pienākumi, vienādi piemērot visiem televīzijas pakalpojumiem neatkarīgi no to pārraides veida ir saderīgs ar *nullum crimen, nada poena sine lege certa* principu un tiesiskās drošības principu, ievērojot to, ka šie pienākumi, kas valsts tiesību aktos ir paredzēti visiem citiem televīzijas pakalpojumu sniedzējiem, nav attiecināmi uz interneta televīziju?"

20. Rakstveida apsvērumus Tiesai iesniedza *Makeleio*, *ESR*, Grieķijas un Zviedrijas valdības, kā arī Eiropas Komisija.

21. 2024. gada 16. oktobrī notika tiesas sēde, kurā *Makeleio*, *ESR*, Grieķijas un Zviedrijas valdības, kā arī Komisija sniedza mutvārdu apsvērumus.

III. Izvērtējums

A. Ievada jautājumi

1. Vai tādas tīmekļvietnes kā "Makeleio" un "Zougla" var uzskatīt par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzējām?

22. Vispirms jānosaka, vai saistībā ar attiecīgajiem raidījumiem, par kuriem tiem uzlikts naudas sods, *Makeleio* un *Zougla* varētu uzskatīt par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzējām, uz kurām attiecas Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva.

23. Apstiprinoša atbilde uz šo jautājumu, manuprāt, skaidri izriet no sprieduma *New Media Online*[9]. Šis spriedums tika pasludināts pirms Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 2018. gada grozījumiem. Tomēr šis spriedums joprojām ir būtisks, it īpaši tāpēc, ka daži no tajā ietvertajiem secinājumiem pat tika iekļauti Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 2018. gada redakcijā.

24. Šī lieta attiecās uz pakalpojumu, ko sniedza sabiedrība, kura, tāpat kā prasītājas šajās lietās, pārvalda interneta laikrakstu. Tomēr papildus savam galvenajam pakalpojumam šī sabiedrība piedāvāja arī īsus videomateriālus, kas atbilst īsiem izvilkumiem no jaunumu apskatiem un kas šādā formā nepastāv "klasiskajā" televīzijā. Šie videomateriāli nebija saistīti ar šo interneta laikrakstu sniegtajām ziņām.

25. Šādos apstākļos Tiesa vispirms konstatēja, ka "jēdziens "raidījums" Direktīvas 2010/13 1. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver īsu videomateriālu piedāvāšanu laikraksta interneta vietnes apakšdomēnā, kas atbilst īsiem izvilkumiem no vietējiem sporta vai izklaides jaunumu apskatiem"[10].

26. Pēc 2018. gada grozījumiem Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 1. panta 1. punkta b) apakšpunktā ietvertā "raidījuma" definīcija nemainījās. Tajā ir noteikts:

""raidījums" ir kustīgu attēlu kopums ar skaņu vai bez tās, kas veido atsevišķu vienību programmā vai katalogā, kuru izveido mediju pakalpojumu sniedzējs un kura forma un saturs ir pielīdzināmi televīzijas apraides formai un saturam. Raidījumi ir, piemēram, pilnmetrāžas filmas, sporta pasākumi, situāciju komēdijas, dokumentālās filmas, bērniem paredzēti raidījumi un oriģinālfilmas."

27. Turklāt spriedumā *New Media Online* Tiesa uzskatīja, ka šāds raidījums ir audiovizuālo mediju pakalpojums Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkta izpratnē, pat ja uzņēmuma pamatdarbība ir interneta laikrakstu nodrošināšana, ja šādu raidījumu var nošķirt no sabiedrības sniegtajām ziņām[11].

28. Pēc tam tika grozīts Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkts, kurā definēta audiovizuālo mediju pakalpojumu nozīme, lai iekļautu šo judikatūru, un tagad tajā ir noteikts:

"a) "audiovizuālo mediju pakalpojums" ir:

i) pakalpojums, kā definēts Līguma par Eiropas Savienības darbību 56. un 57. pantā, uz kuru attiecināma mediju pakalpojumu sniedzēja redakcionāla atbildība un kura galvenais nolūks ir nodrošināt plašākai sabiedrībai raidījumus, lai to informētu, izklaidētu vai izglītotu, izmantojot elektronisko komunikāciju tīklus Direktīvas 2002/21/EK 2. panta a) punkta nozīmē. Šādi audiovizuālo mediju pakalpojumi ir vai nu televīzijas apraide, kā definēts šā punkta e) apakšpunktā, vai arī audiovizuālo mediju pakalpojumi pēc pieprasījuma, kā definēts šā punkta g) apakšpunktā."

[9] Spriedums, 2015. gada 21. oktobris, *New Media Online* (C-347/14, EU:C:2015:709; turpmāk tekstā – "spriedums *New Media Online*").

[10] Spriedums *New Media Online*, 24. punkts.

[11] Spriedums *New Media Online*, 26., 28. un 33. punkts.

29. Ņemot vērā iepriekš minēto, manuprāt, nav šaubu, ka tīmekļvietnes, kas nav klasiskās televīzijas stacijas, ietilpst Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas piemērošanas jomā, ja tās pārraida raidījumus Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punkta izpratnē vai nu kā galveno pakalpojumu, vai kā nošķiramu daļu no cita veida pakalpojumiem, ko tās sniedz.

30. *Makeleio* un *Zougla* publiskotie video, šķiet, nav saistīti ar ziņām to tīmekļvietnēs. Tādēļ šķiet, ka šajā lietā aplūkotie raidījumi ietilpst audiovizuālo mediju pakalpojuma definīcijā.

31. Tiesas sēdē *Makeleio* apgalvoja, ka attiecīgais raidījums netika sniegts tās redakcionālās atbildības ietvaros.

32. Tiesa ir nospriedusi – jāsaprot, ka "fiziskajai vai juridiskajai personai, kas veic uzņēmējdarbību dalībvalstī, ir redakcionālā atbildība [..], ja tā izvēlas šī kanāla raidījumus un organizē hronoloģisku raidījumu programmu" [12]. Tas ir atspoguļots arī "redakcionālās atbildības" definīcijā Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 1. panta 1. punkta c) apakšpunktā [13].

33. Saskaņā ar kompetenču sadalījumu starp Tiesu un valsts tiesām prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā fakti jākonstatē iesniedzējtiesai. Tiesai principā ir saistošs iesniedzējtiesas sniegtais lietas apraksts, ņemot vērā norādītos faktus un piemērojamās valsts tiesības [14].

34. Šajā ziņā ir būtiski, ka iesniedzējtiesa lūgumos sniegt prejudiciālu nolēmumu ir ņēmusi vērā Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvu un spriedumu *New Media Online* un vienbalsīgi uzskatījusi, ka attiecībā uz raidījumiem, par kuru pārraidīšanu abām prasītājām tika uzlikts naudas sods, tās ir audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzējas Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas izpratnē.

35. Ar nosacījumu, ka iesniedzējtiesa to galīgi apstiprinās, šķiet, ka pamatlietas apstākļi *ratione personae* ietilpst Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas, kas grozīta 2018. gadā, piemērošanas jomā.

2. Par iesniedzējtiesas kolēģijas locekļu domstarpībām

36. Kā jau paskaidroju, Valsts padomes iesniedzējpalātas kolēģijas locekļi nav vienisprātis par Grieķijas tiesību interpretāciju, kāda tā ir šajā lietā (skat. šo secinājumu 15. un 16. punktu).

37. No vienas puses, vairākums uzskata, ka Grieķijas tiesību akti neparedz vispārēju aizliegumu aizskart cilvēka cieņu un piedāvāt nekvalitatīvus raidījumus interneta ziņu portālos, kas pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus. No otras puses, mazākums uzskata, ka šādi pienākumi šīm interneta raidorganizācijām ir noteikti saskaņā ar spēkā esošajiem Grieķijas tiesību aktiem.

[12] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 4. jūlijs, *Baltic Media Alliance* (C-622/17, EU:C:2019:566, 41. punkts).

[13] Šajā lietā attiecībā uz šo jautājumu tiesas sēdē *Makeleio* apstiprināja, ka *Makeleio* darbinieks veica audiovizuālo mediju pakalpojumu atlasi un organizēšanu šīs sabiedrības uzraudzībā.

[14] Šajā nozīmē skat. spriedumus, 1978. gada 16. marts, *Oehlschläger* (104/77, EU:C:1978:69, 4. punkts), un 2023. gada 31. janvāris, *Puig Gordi* u.c. (C-158/21, EU:C:2023:57, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).

38. Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar kompetenču sadalījumu prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā Tiesas kompetencē nav interpretēt valsts tiesības. Tiesa var interpretēt tikai atbilstošās Savienības tiesību normas [15]. Ja runa ir par direktīvām, kā tas ir šajā lietā, Tiesa var izskaidrot pienākumus, ko direktīva uzliek dalībvalstīm, pieņemot īstenošanas tiesību aktus, noteikt to jurisdikcijā esošajiem subjektiem.

39. Tas, vai ar valsts īstenošanas tiesību aktiem ir pareizi transponēta direktīva, jāpārbauda iesniedzējtiesai. Šajā ziņā Tiesa šajā lietā nevar atrisināt domstarpības starp Valsts padomes kolēģijas vairākumu un mazākumu.

40. Tomēr jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 288. panta trešo daļu direktīvas, kaut arī dalībvalstīm, kurām tās adresētas, uzliek saistības attiecībā uz sasniedzamo rezultātu, ļauj šo valstu iestādēm noteikt to īstenošanas formas un metodes.

41. Tādējādi tiesību aktu, ar kuriem īsteno direktīvu, pieņemšana nenozīmē, ka obligāti jāpieņem tiesību akts, kura īpašais mērķis ir transponēt konkrēto direktīvu.

42. Atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai "ar vispārējo principu vai vispārējo noteikumu esamību var būt pietiekami, lai neveiktu transponēšanu ar īpašiem leģislatīviem vai reglamentējošiem pasākumiem, tomēr ar nosacījumu, ka šīs normas efektīvi nodrošina šīs direktīvas pilnīgu piemērošanu un ka gadījumā, ja ar attiecīgo direktīvas normu ir paredzēts radīt tiesības privātpersonām, no šiem principiem izrietošā tiesiskā situācija ir pietiekami precīza un skaidra un labuma guvējiem ir dota iespēja zināt savu tiesību apjomu un vajadzības gadījumā atsaukties uz tām valsts tiesās" [16].

43. No tā izriet, ka, "lai noteiktu, vai ar valsts tiesisko regulējumu ir pietiekami izpildīti no konkrētās direktīvas izrietošie pienākumi, jāņem vērā ne tikai šīs direktīvas transponēšanai īpaši pieņemtais tiesiskais regulējums, bet arī visas pārējās pieejamās un piemērojamās tiesību normas" [17].

44. Tāpēc tiesību aktus, kas bija spēkā pirms direktīvas pieņemšanas, vai noteikumus, kuri paredzēti valsts konstitūcijā, varētu uzskatīt par pietiekamiem direktīvas transponēšanai, ar nosacījumu, ka subjekti var pietiekami droši pārliecināties, ka tiem ir tiesības vai pienākumi, ko tiem uzliek direktīva. Tāpat spēkā esošos noteikumus varētu papildināt ar jauniem tiesību aktiem tikai daļā, kas vēl nav ietverta spēkā esošajos noteikumos. Tādējādi direktīvu transponēšanas pareizā tehnika ir atkarīga no katras dalībvalsts īpašajām regulatīvajām metodēm.

45. To, vai Likums Nr. 4779/2021, ar kuru Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva tika transponēta Grieķijas tiesību aktos, tikai papildināja sarežģīto tiesību aktu tīklu, kas reglamentē audiovizuālo mediju pakalpojumus Grieķijā [18], un ieviesa tikai tās normas, kuras vēl nepastāvēja (kā to tiesas sēdē ierosināja *ERS* un Grieķijas valdība), var lemt tikai valsts tiesa.

[15] Šajā nozīmē skat. spriedumus, 1965. gada 1. decembris, *Dekker* (33/65, EU:C:1965:118, 904. lpp.), un 2023. gada 26. oktobris, *EDP – Energias de Portugal* u.c. (C-331/21, EU:C:2023:812, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).

[16] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 10. jūnijs, *Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg)* (C-303/20, EU:C:2021:479, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

[17] Spriedums, 2021. gada 10. jūnijs, *Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg)* (C-303/20, EU:C:2021:479, 35. punkts).

[18] Tiesas sēdē Grieķijas valdība paskaidroja, ka dažādie valsts tiesiskā regulējuma līmeņi attiecībā uz audiovizuālo mediju pakalpojumiem jāsaprot vēsturiskā kontekstā, sākot ar jauno konstitūciju, pirmo sabiedriskās televīzijas privatizāciju, pēc tam paplašināšanos līdz maksas televīzijai, digitālās televīzijas ienākšanu, kas aizstāja analogo televīziju, un audiovizuālo mediju pakalpojumiem pēc pieprasījuma. Izņemot trīs jau minētos tiesību aktus, citi Grieķijas tiesību akti, kas minēti lūgumos sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir būtiski pamatlietā.

46. Ņemot to vērā, pirmo un otro prejudiciālo jautājumu varētu saprast tādējādi, ka ar tiem Tiesai tiek lūgts paskaidrot, kādus Audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzēju pienākumus dalībvalstīm bija jāievieš savā tiesību sistēmā, lai pienācīgi transponētu Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvu. Tas ļaus iesniedzējtiesai izlemt, vai šī direktīva ir pareizi transponēta valsts tiesībās.

47. Ar trešo jautājumu pēc tam ir vaicāts, vai situācijā, kad valsts tiesībās nav pilnībā transponēta Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva, valsts tiesai izskatāmajās lietās ir pienākums interpretēt spēkā esošos valsts tiesību aktus tā, lai sasniegtu minētajā direktīvā prasīto rezultātu. Šajā gadījumā šis rezultāts ir cilvēka cieņas aizskāruma aizliegums visiem audiovizuālo plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu sniedzējiem, tostarp interneta ziņu portāliem, kas pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus. It īpaši ar šo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai atbilstīgas interpretācijas pienākums sasniedz savu robežu gadījumā, ja tā dēļ personai tiek uzlikts pienākums, par kura pārkāpumu var piemērot krimināLsodu.

48. Kā to parādīšu, ņemot vērā atbildes uz šiem jautājumiem, nebūs nepieciešams atbildēt uz ceturto un piekto jautājumu.

B. Atbildes uz prejudiciālajiem jautājumiem

1. Par pirmo jautājumu – Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas darbības joma

49. Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa lūdz Tiesu apstiprināt, ka Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas mērķī un līdz ar to tās darbības jomā ietilpst a) cilvēka cieņas aizskāruma aizliegums un b) nekvalitatīva raidījuma satura aizliegums.

50. Šajā ziņā iesniedzējtiesa būtībā lūdz interpretēt Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 6. panta 1. punktu.

51. Šajā tiesību normā paredzēts:

“1. Neskarot dalībvalstu pienākumu ievērot un aizsargāt cilvēka cieņu, tās ar atbilstīgiem līdzekļiem nodrošina, ka audiovizuālo mediju pakalpojumi, kurus sniedz to jurisdikcijā esoši mediju pakalpojumu sniedzēji, nesatur nekādu:

a) kūdīšanu uz vardarbību vai naida kurināšanu pret personu grupu vai grupas locekli jebkura Hartas 21. pantā minēta motīva dēļ;

b) publisku provokāciju izdarīt teroristu nodarījumu, kā izklāstīts Direktīvas (ES) 2017/541 5. pantā.”

a) Cilvēka cieņas aizskāruma aizliegums

52. Pirmkārt, rodas jautājums par Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 6. panta 1. punkta ievadfrāzes “neskarot dalībvalstu pienākumu respektēt un aizsargāt cilvēka cieņu” nozīmi. Vai šī frāze būtu jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm ir jāievieš vispārējs aizliegums audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzējiem savos raidījumos pārkāpt cilvēka cieņu? Pakārtoti – vai vienīgie pienākumi, kas dalībvalstīm jānosaka audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzējiem, ir šie divi konkrētie pienākumi, kas izteikti minētā panta a) un b) apakšpunktā?

53. Komisijas priekšlikumā Direktīvai 2018/1808 šādas ievadfrāzes nebija [19].

54. Komisija tiesas sēdē paskaidroja, ka šī frāze bija kompromisa rezultāts starp Eiropas Parlamenta uzstājību skaidri iekļaut vispārēju cilvēka cieņas aizskāruma aizliegumu un Eiropas Savienības Padomes iebildumiem pret šādu vispārēju formulējumu Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā.

55. Vienīgais pieejamais dokuments, kas ir daļa no šīs direktīvas likumdošanas vēstures, ļauj Tiesai tikai apstiprināt, ka šādu frāzi gan Parlaments, gan Padome ir akceptējuši pirmajā lasījumā likumdošanas procesā, kurā pieņemta grozītā Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva [20]. Tomēr nedz iemesli, kuru dēļ Parlaments vēlējās skaidri iekļaut direktīvas tekstā vispārēju cilvēka cieņas aizskāruma aizliegumu, nedz, vēl svarīgāk, iemesli, kuru dēļ Padome iebilda pret šādu risinājumu, nav izklāstīti pieejamajos dokumentos, kas atspoguļo Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas likumdošanas vēsturi.

56. Tāpēc, kā tiesas sēdē atzina Komisija, ir vismaz divas iespējamas interpretācijas. No vienas puses, Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 6. panta 1. punktu varētu saprast kā tādu, kas neuzliek vispārēju pienākumu neaizskart cilvēka cieņu, bet gan tikai divus konkrētus pienākumus (novērst kūdīšanu uz naidu un vardarbību (6. panta 1. punkta a) apakšpunkts) un terorismu (6. panta 1. punkta b) apakšpunkts)). No otras puses, šo pašu tiesību normu varētu saprast kā vispārēju pienākumu nepārkāpt cilvēka cieņu līdztekus šiem diviem iepriekš minētajiem konkrētajiem pienākumiem.

57. Tiesas sēdē Komisija deva priekšroku pirmajam lasījumam, proti, ka Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā neesot ietverts vispārējs cilvēka cieņas aizskāruma aizliegums, kas būtu jāpiemēro audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzējiem. Tomēr tā uzskatīja, ka īpašie pienākumi aizliegt saturu, kas kūda uz vardarbību, naidu vai terorismu, ir prasības ievērot cilvēka cieņu izpausme.

58. Turpretī visi pārējie šīs tiesvedības dalībnieki (*Makeleio*, *ESR*, Grieķijas un Zviedrijas valdības) ir vienisprātis, ka Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā ir noteikts pienākums nodrošināt cilvēka cieņas ievērošanu un aizsardzību. Tāda ir arī iesniedzējtiesas nostāja.

59. Ierosinu Tiesai apstiprināt Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 6. panta 1. punkta ievaddaļas interpretāciju, saskaņā ar kuru dalībvalstīm tiesību aktos jāparedz vispārējs aizliegums raidījumiem, kas aizskar cilvēka cieņu.

60. Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas mērķis, tās 6. panta 1. punkta juridiskais konteksts, tostarp citas šīs direktīvas tiesību normas, kā arī plašākas Savienības tiesības un starptautiskās tiesības veicina to, ka 6. panta 1. punkta ievadfrāze jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzēji savos raidījumos ievēro vispārējo pienākumu neaizskart cilvēka cieņu.

[19] Eiropas Komisija, Priekšlikums "Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva, ar ko, ņemot vērā mainīgos tirgus apstākļus, groza Direktīvu 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu" (COM(2016) 287 final). Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas sākotnējā 2010. gada redakcijā 6. pants bija izteikts šādi: "Dalībvalstis ar atbilstīgiem līdzekļiem nodrošina, ka audiovizuālo mediju pakalpojumi, kurus nodrošina to jurisdikcijā esoši mediju pakalpojumu sniedzēji, nesatur naida kurināšanu rases, dzimuma, reliģijas vai valstspiederības dēļ." Tādējādi tajā nebija arī atsauces uz vispārēju cilvēka cieņu aizskarošu raidījumu aizliegumu.

[20] Eiropas Savienības Padome, Priekšlikums "Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva, ar ko, ņemot vērā mainīgos tirgus apstākļus, groza Direktīvu 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu – Eiropas Parlamenta pirmā lasījuma rezultāti" (Strasbūra, 2018. gada 1.–4. oktobris) (ST 12689 2018 INIT), 62. lpp. Tāda pati frāze bija ietverta arī Direktīvas 2018/1808 60. apsvērumā.

61. Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas mērķis tostarp ir izveidot audiovizuālo mediju pakalpojumu iekšējā tirgus darbību, vienlaikus nodrošinot augstu aizsardzības līmeni attiecībā uz vispārējās intereses mērķiem [21]. Šajā ziņā tā balstās uz izcelsmes valsts principu, saskaņā ar kuru dalībvalsts, kuras jurisdikcijā audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzēji ir reģistrēti, pienākums ir nodrošināt, ka tie ievēro noteikumus, ko šī valsts piemēro plašākai sabiedrībai paredzētiem audiovizuālo mediju pakalpojumiem [22]. Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā ir noteikts minimālais prasību kopums [23], kas jāievēro visiem audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzējiem (tā sauktajās "direktīvas koordinētajās jomās"). Tas ļauj noteikt pienākumu visām dalībvalstīm nodrošināt tādu audiovizuālo mediju pakalpojumu pārrobežu uztveršanu, ko pārraida citu dalībvalstu pakalpojumu sniedzēji. Neviena dalībvalsts principā nedrīkst noteikt ierobežojumus tādu iemeslu dēļ, kas attiecas uz jomām, kuras koordinē ar direktīvu [24].

62. Tādējādi ar direktīvu audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzējiem tiek ieviests kopīgu prasību kopums, kas vairo dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos un bez kā tām būtu grūti pieņemt pārrobežu audiovizuālo mediju pakalpojumus bez iepriekšējas kontroles un atļaujas. Šīs prasības ietver Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (turpmāk tekstā – "Harta") paredzēto pamattiesību ievērošanu [25], tostarp tās 1. pantā pausto cilvēka cieņas ievērošanu.

63. Attiecībā uz Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas formulējumu, papildus 6. panta 1. punkta ievadfrāzei tās 59., 60. un 104. apsvērumā kā vērtība, kas jānodrošina Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvai, ir minēta cilvēka cieņas aizsardzība. Tāpēc, pat ja Harta pati par sevi nevar uzlikt pienākumus dalībvalstīm, Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā ir skaidri ietverts pienākums ievērot cilvēka cieņu kā vienu no prasībām, kas dalībvalstīm jānodrošina, lai garantētu pienācīgu iekšējā tirgus darbību audiovizuālo mediju pakalpojumu jomā [26].

64. Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 3. apsvērumā ir minēta Eiropas Padomes 1989. gada 5. maijā pieņemtā Eiropas konvencija par pārrobežu televīziju [27]. Šajā konvencijā, uz kuru Tiesa jau ir balstījusies, interpretējot Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvu [28], ir ietverts 7. pants "Raidorganizācijas pienākumi", kurā noteikts, ka "visām programmu pakalpojumu daļām gan to veidā, gan saturā ir jārespektē cilvēciskā cieņa un citu cilvēku pamattiesības".

65. Vēl svarīgāk – cilvēka cieņa ir vērtība, kas ietverta LES 2. pantā, kurā uzskaitītas vērtības, uz kuru pamata balstās Savienība [29]. Tajā noteikts, ka šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas.

21 Skat. Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 104. apsvērumu.

22 Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 2. panta 1. punkts.

23 Skat. spriedumus, 2011. gada 22. septembris, *Mesopotamia Broadcast* un *Roj TV* (C-244/10 un C-245/10, EU:C:2011:607, 34. punkts), un 2013. gada 18. jūlijs, *Sky Italia* (C-234/12, EU:C:2013:496, turpmāk tekstā – "spriedums *Sky Italia*", 12. punkts).

24 Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 3. pants.

25 Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 16. apsvērums.

26 Ņemot vērā tādus apstākļus kā pamatlietā, var piebilst, ka Padome 1998. gadā pieņēma 1998. gada 24. septembra Ieteikumu 98/560/EK par Eiropas audiovizuālo un informācijas pakalpojumu nozares konkurētspējas attīstību, veicinot valstu regulējumu, kura mērķis ir sasniegt salīdzināmu un efektīvu nepilngadīgo personu un cilvēka cieņas aizsardzības līmeni (OV 1998, L 270, 48. lpp.).

27 *European Treaty Series*, Nr. 132.

28 Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2005. gada 2. jūnijs, *Mediakabel* (C-89/04, EU:C:2005:348, 41. punkts), kurā interpretētas Direktīvas 89/552 un 98/34/EK, kas ir Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas priekšteces, un 2019. gada 4. jūlijs, *Baltic Media Alliance* (C-622/17, EU:C:2019:566, 69. un 70. punkts).

29 Tiesa vairākkārt ir uzsvērusi LES 2. panta nozīmi, tostarp 2018. gada 27. februāra spriedumā *Associação Sindical dos Juízes Portugueses* (C-64/16, EU:C:2018:117, 30. un 32. punkts). 2022. gada 16. februāra spriedumā Ungārija/Parlaments un Padome (C-156/21, EU:C:2022:97, 232. punkts) Tiesa ir nospriedusi, ka "ir jāatgādina, ka LES 2. pants nav vienkāršs politiska rakstura norādījumu vai nodomu paziņojums, bet tajā ir ietvertas vērtības, kas [..] attiecas uz pašu Savienību kā kopējas tiesību sistēmas identitāti, proti, vērtībām, kuras ir konkretizētas principos, kuros ir ietverti dalībvalstīm juridiski saistoši pienākumi".

66. Turklāt visas Savienības dalībvalstis ir arī Eiropas Cilvēktiesību konvencijas (turpmāk tekstā – ECPAK) puses. Lai gan šajā konvencijā nav iekļauts neviens skaidri formulēts noteikums, kas prasītu cilvēka cieņas ievērošanu, Eiropas Cilvēktiesību tiesas (turpmāk tekstā – "ECT") judikatūrā ir paredzēts, ka ECPAK būtība ir cilvēka cieņas un cilvēka brīvības ievērošana [30].

67. Cilvēka cieņas centrālo nozīmi uzsver arī dažādi starptautiskie instrumenti, tostarp 1948. gada ANO Vispārējo cilvēktiesību deklarācija, kuras preambulā un 1. pantā ir atsauce uz jēdzienu "cilvēka cieņa".

68. No tā izriet, ka Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 6. panta 1. punkta ievadfrāzes loģiskā interpretācija ir tāda, ka tajā ir tikai atgādināts pienākums, kas jau ir uzlikts dalībvalstīm. Ar to tikai tiek piemērots dalībvalstu vispārējais pienākums ievērot un aizsargāt cilvēka cieņu audiovizuālo mediju pakalpojumu jomā, precizējot, ka dalībvalstīm šis pienākums jāuzliek pakalpojumu sniedzējiem, kad tās izstrādā savus tiesību aktus, kas reglamentē audiovizuālo mediju pakalpojumus [31].

69. Šā iemesla dēļ, atbildot uz pirmā jautājuma pirmo daļu, uzskatu, ka Tiesai būtu jāatzīst, ka Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 6. panta 1. punktā dalībvalstīm ir noteikts pienākums tiesību aktos, kas reglamentē audiovizuālo mediju pakalpojumus, iekļaut vispārēju aizliegumu audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzējiem savos raidījumos aizskart cilvēka cieņu.

b) Par nekvalitatīva satura aizliegumu

70. Otrkārt, ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa arī vaicā, vai Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā dalībvalstīm ir noteikts pienākums aizliegt nekvalitatīvus raidījumus. Uzdodot šo jautājumu, šķiet, iesniedzējtiesa ir domājusi par tādiem raidījumiem kā abas attiecīgās pārraides, kas aizskar cilvēka cieņu.

71. Manuprāt, un kā to tiesas sēdē apgalvoja Zviedrijas valdība, Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva nereglamentē raidījumu saturu to kvalitātes ziņā.

72. Tomēr var arī teikt, ka cilvēka cieņas pārkāpšanas aizliegums ietekmē raidījumu saturu, jo šis saturs nevar aizskart cilvēka cieņu, un ka Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva šajā ziņā ietekmē raidījumu saturu. Taču, izņemot prasību, ka raidījumā nedrīkst būt cilvēka cieņas aizskārums un ka tajā ir ievēroti citi pienākumi, kas noteikti atbilstoši Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas koordinētajiem noteikumiem, šis tiesību akts nekādā veidā neietekmē raidījuma saturu.

73. Visbeidzot – Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas piemērošanas jomā ietilpst valsts pasākums, kas ļauj sodīt audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzējus, kuru raidījumi apdraud cilvēka cieņas vērtību.

74. Gluži pretēji – valsts pasākums, kas paredz sodu piemērošanu tikai nekvalitatīviem raidījumiem, neietilpst direktīvas koordinētajās jomās.

[30] Skat., piemēram, ECT spriedumus, 1995. gada 22. novembris, *S.W.* pret Apvienoto Karalisti (CE:ECHR:1995:1122JUD002016692, 44. punkts); 2002. gada 29. aprīlis, *Pretty* pret Apvienoto Karalisti (CE:ECHR:2002:0429JUD000234602, 65. punkts) un 2024. gada 25. jūnijs, Ukraina pret Krieviju *(Re Crimea)* (CE:ECHR:2024:0625JUD002095814, 1290. punkts).

[31] Proti, kā eleganti apzīmējusi ģenerāladvokāte Verica Trstenjaka [*Verica Trstenjak*] secinājumos apvienotajās lietās *NS* (C-411/10, EU:C:2011:610, 112. punkts), "cilvēka cieņa ir ne tikai "jārespektē", bet arī "jāaizsargā"".

75. Iesniedzējtiesai jāpārbauda, vai prasītājām pamatlietā ir uzlikts naudas sods par cilvēka cieņas aizskārumu vai tomēr par to raidījumu nekvalitatīvo raksturu.

76. Tādēļ ierosinu Tiesai uz pirmo jautājumu atbildēt šādi. Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas darbības joma kopsakarā ar tās mērķiem ietver vispārēju tādu raidījumu aizliegumu, kas aizskar cilvēka cieņu. Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva nereglamentē raidījumu saturu papildus aizliegumam aizskart cilvēka cieņu un citiem nosacījumiem, kas noteikti šīs direktīvas koordinētajās jomās.

2. Par otro jautājumu – sīkāk izstrādāti vai stingrāki valsts noteikumi

77. Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 4. panta 1. punkts ļauj dalībvalstīm noteiktos apstākļos ieviest stingrākus noteikumus jomās, kuras koordinē direktīva. Tajā noteikts:

"Dalībvalstis patur tiesības pieprasīt, lai to jurisdikcijā esošie mediju pakalpojumu sniedzēji ievērotu sīkāk izstrādātus vai stingrākus noteikumus jomās, kuras koordinē šī direktīva, ja šādi noteikumi ir saderīgi ar Savienības tiesību aktiem."

78. Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa lūdz interpretēt šo tiesību normu vai – precīzāk – vēlas zināt, vai saskaņā ar šādiem stingrākiem noteikumiem dalībvalstīm ir atļauts nošķirt dažādus audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzēju veidus.

79. Šis jautājums man šķiet pieņemams tikai tad, ja dažas šajā lietā aplūkotās valsts tiesību normas, proti, cilvēka cieņas aizskāruma aizliegums vai nekvalitatīvu raidījumu aizliegums, varētu tikt uzskatītas par šādiem stingrākiem vai sīkāk izstrādātiem noteikumiem.

80. Tomēr šajā gadījumā tas tā nav.

81. Cilvēka cieņas aizskāruma aizliegums ir noteikts kā vispārēja prasība saskaņā ar Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 6. panta 1. punktu, un tas nav "stingrāks" noteikums.

82. Raidījumu nekvalitatīva satura aizliegums nav noteikums, kas ietilpst Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas koordinētajās jomās, un tāpēc nav iekļauts tās 4. panta 1. punkta piemērošanas jomā.

83. Tātad nešķiet, ka atbilde uz otro jautājumu iesniedzējtiesai varētu būt noderīga [32], tādēļ Tiesai būtu jāatsakās uz to atbildēt nepieņemamības dēļ.

84. Tomēr, tā kā otrais jautājums bija arī par to, vai attieksme pret dažādiem audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzējiem var būt atšķirīga, jāpiebilst, ka attiecībā uz cilvēka cieņas aizskāruma aizliegumu tas ir vienādi jāpiemēro visiem audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzējiem.

85. Taču attiecībā uz stingrāku noteikumu piemērošanu Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas koordinētajās jomās, kā tas nav šajā lietā, Tiesa ir paskaidrojusi, ka ir iespējams nošķirt dažādus audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzēju veidus. Ja dažādi pakalpojumu sniedzēji

[32] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 26. marts, *Miasto Łowicz* un *Prokurator Generalny* (C-558/18 un C-563/18, EU:C:2020:234, 44. un 45. punkts un tajos minētā judikatūra).

atrodas objektīvi atšķirīgās situācijās, nav šķēršļu, lai tiem piemērotu atšķirīgus noteikumus [33]. Tādējādi spriedumā *Sky Italia* Tiesa uzskatīja, ka maksas televīzijas raidorganizācijām ir iespējams noteikt maksimālo reklāmas raidlaiku vienā stundā zemākā līmenī nekā bezmaksas televīzijas raidorganizācijām. Šāda diferenciācija bija pamatota, jo pirmās minētās raidorganizācijas savas izmaksas varēja segt no patērētāju abonentmaksas, savukārt otrās minētās raidorganizācijas varēja finansēt tikai ar citiem līdzekļiem [34].

86. Ja cilvēka cieņas aizskāruma aizliegums tiktu uzskatīts par stingrāku noteikumu Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas koordinētajā jomā (*quod non*), nebūtu nekāda pamata attiekties pret interneta pakalpojumu sniedzējiem citādi nekā pret citiem audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzējiem. Attiecībā uz šāda noteikuma mērķi audiovizuālo mediju pakalpojumu sniedzēji neatrodas objektīvi atšķirīgā situācijā.

87. Saistībā ar nekvalitatīvu raidījumu aizliegumu Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva neliedz dalībvalstīm atšķirīgi izturēties pret klasiskajām televīzijas raidorganizācijām un interneta raidorganizācijām, kas nav klasiskās televīzijas stacijas. Šis jautājums neietilpst šīs direktīvas tvērumā.

88. Ņemot vērā iepriekš minēto, ierosinu Tiesai uz otro jautājumu neatbildēt.

3. Par trešo jautājumu – atbilstīgas interpretācijas robežas

89. Iesniedzējtiesas trešais jautājums ir balstīts uz pieņēmumu, kuram piekrita iesniedzējtiesas kolēģijas vairākums, ka spēkā esošie Grieķijas tiesību akti neuzliek vispārēju pienākumu ievērot cilvēka cieņu interneta ziņu portāliem, kas pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus. Tādējādi saskaņā ar Grieķijas tiesību aktiem, kā tos interpretē vairākums, piemērot attiecīgos sodus nebūtu juridiska pamata [35].

90. Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, vai tai valsts tiesības jāinterpretē tādējādi, ka ar tām tiek noteikts cilvēka cieņas aizskāruma aizliegums arī interneta ziņu portālos, kas pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus, pat ja tas nozīmētu sodu piemērošanu.

[33] Šāds risinājums faktiski atbilst Hartas 20. pantā ietvertajam vispārējam vienlīdzības principam. Paskaidrojumos attiecībā uz [Hartas] 20. pantu (OV 2007, C 303, 17. lpp.) 20. panta – Vienlīdzība likuma priekšā – paskaidrojums ir šāds: "Šis pants atbilst vispārējam tiesību principam, kas ietverts visās Eiropas konstitūcijās un ko Tiesa ir atzinusi arī par Kopienu tiesību pamatprincipu (1984. gada 13. novembra spriedums lietā 283/83 *Racke*, *Recueil* 1984, 3791. lpp.; 1997. gada 17. aprīļa spriedums lietā C-15/95 *EARL*, *Recueil* 1997, I-1961. lpp., un 2000. gada 13. aprīļa spriedums lietā C-292/97 *Karlsson*, *Recueil* 2000, 2737. lpp.)." Saskaņā ar vienlīdzības principu ne tikai līdzīgas situācijas ir jāaplūko vienādi, bet arī dažādas situācijas ir jāaplūko atšķirīgi, ja vien nav pamata pret tām izturēties vienādi. Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 14. septembris, *Akzo Nobel Chemicals* un *Akcros Chemicals*/Komisija u.c. (C-550/07 P, EU:C:2010:512, 55. punkts).

[34] Šajā ziņa skat. spriedumu *Sky Italia* (20. un 21. punkts).

[35] Komisija pauda šaubas par šā (un otrā) jautājuma pieņemamību. Tā uzskata, ka iesniedzējtiesa šo jautājumu ir pamatojusi ar pirmšķietami kļūdainu pieņēmumu, saskaņā ar kuru Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas transponēšana valsts tiesībās neietver interneta raidorganizācijas, kas nav arī klasiskās televīzijas stacijas. Tomēr prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā Tiesai nav iespējas noteikt valsts tiesību nozīmi. Iesniedzējtiesa ir skaidri paskaidrojusi, ka pastāv domstarpības par valsts tiesību interpretāciju starp tiesnešiem lēmējpalātā, taču vairākums ieņem nostāju, uz kuru balstās šis jautājums. Tādēļ Tiesai uz šo jautājumu būtu jāatbild, pieņemot, ka tas nozīmē to, ko iesniedzējtiesa ir norādījusi lūgumos sniegt prejudiciālu nolēmumu.

91. Jau ilgstoši pastāv judikatūra, kas apstiprina, ka direktīvas pašas par sevi nevar uzlikt pienākumus personām [36]. Tas var notikt, tikai transponējot direktīvas valsts tiesību aktos. Tādējādi Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva nevar *Makeleio* un *Zougla* noteikt pienākumu neaizskart cilvēka cieņu.

92. Ja valsts tiesībās direktīva nav transponēta pareizi vai pilnībā, valsts tiesām ir pienākums nodrošināt valsts tiesību aktu atbilstību šai direktīvai interpretācijas ceļā, kā Tiesa sākotnēji paskaidrojusi spriedumā *Von Colson* un *Kamann* [37]. Valsts tiesai ir pienākums veikt "visu, kas ietilpst tās kompetencē", lai konkrētā gadījumā īstenotu direktīvu [38]. Tai pat varētu nākties mainīt savu iedibināto judikatūru, ja tā ir balstīta uz valsts tiesību interpretāciju, kas nav saderīga ar direktīvas mērķiem [39].

93. Tādējādi atbilstīgas interpretācijas mērķis ir konkrētā lietā nonākt pie risinājuma, kas atbilst rezultātam, kāds būtu bijis, ja direktīva būtu pareizi īstenota [40].

94. Šajās lietās vajadzīgais rezultāts ir *Makeleio* un *Zougla* uzliktais pienākums neaizskart cilvēka cieņu audiovizuālajos raidījumos, kurus tie dara pieejamus sabiedrībai.

95. Tomēr šāda valsts tiesību interpretācija šajā lietā radītu kvazikriminālatbildību, jo ļautu piemērot administratīvos sodus par šādi noteiktu pienākumu neizpildi.

96. Ļoti drīz pēc atbilstīgas interpretācijas pienākuma noteikšanas Tiesa ir arī skaidri norādījusi, ka šim pienākumam ir savas robežas [41]. Viena no robežām tiek sasniegta, ja atbilstīgas interpretācijas rezultātā tiktu radīta vai pastiprināta to personu kriminālatbildība, kas pārkāpj direktīvas noteikumus [42].

97. Šis ierobežojums atspoguļo likumības principu, kas izteikts maksimā *nullum crimen, nulla poena sine lege*. Šis princips ir ietverts Hartas 49. pantā un ECPAK 7. pantā.

98. Īsumā – likumības princips nozīmē, ka personu nevar saukt pie kriminālatbildības vai kvazikriminālatbildības par darbību [43], kas darbības veikšanas brīdī nebija aizliegta ar *tiesību aktu*.

[36] Šī judikatūra aizsākās ar 1986. gada 26. februāra spriedumu *Marshall* (152/84, EU:C:1986:84, 48. punkts). Attiecībā uz nesenāku šīs judikatūras apstiprinājumu skat. spriedumus, 2018. gada 7. augusts, *Smith* (C-122/17, EU:C:2018:631, 42. un 43. punkts), un 2022. gada 18. janvāris, *Thelen Technopark Berlin* (C-261/20, EU:C:2022:33, 32. punkts).

[37] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 1984. gada 10. aprīlis, *von Colson* un *Kamann* (14/83, EU:C:1984:153).

[38] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2004. gada 5. oktobris, *Pfeiffer* u.c. (no C-397/01 līdz C-403/01, EU:C:2004:584, 118. punkts).

[39] Spriedums, 2016. gada 19. aprīlis, *DI* (C-441/14, EU:C:2016:278, 33. punkts).

[40] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2004. gada 5. oktobris, *Pfeiffer* u.c. (no C-397/01 līdz C-403/01, EU:C:2004:584, 119. punkts).

[41] Tādējādi 1990. gada 13. novembra spriedumā *Marleasing* (C-106/89, EU:C:1990:395, 8. punkts) Tiesa jau ir norādījusi, ka valsts tiesai ir pienākums "ciktāl iespējams" rast risinājumu interpretācijas ceļā. Kopš 2005. gada 16. jūnija sprieduma *Pupino* (C-105/03, EU:C:2005:386) atbilstīgas interpretācijas robežas ir izteiktas ar konceptu "*contra legem*" (Turpat, 47. punkts, un, nesenāk, 2024. gada 25. janvāris, *Sofiyski gradski sad* (C-722/22, EU:C:2024:80, 24. punkts un tajā minētā judikatūra)).

[42] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 1987. gada 8. oktobris, *Kolpinghuis Nijmegen* (80/86, EU:C:1987:431, 13. punkts). Skat. arī spriedumus, 2005. gada 3. maijs, *Berlusconi* u.c. (C-387/02, C-391/02 un C-403/02, EU:C:2005:270, 74. punkts), un 2017. gada 20. decembris, *Vaditrans* (C-102/16, EU:C:2017:1012, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).

[43] Tiesa jau ir noteikusi, ka likumības princips, kas parasti ir būtisks krimināltiesību jomā, attiecas arī uz administratīvajiem sodiem. Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2010. gada 28. oktobris, *SGS Belgium* u.c. (C-367/09, EU:C:2010:648, 39. un 61. punkts), un 2021. gada 24. marts, *Prefettura Ufficio territoriale del governo di Firenze* (C-870/19 un C-871/19, EU:C:2021:233, 49. un 50. punkts). Kā apgalvojusi ģenerāladvokāte Juliana Kokote [*Juliane Kokott*], nekas neliecina pret to, ka par orientieri tiek izmantots arī noziedzīgu nodarījumu un sodu likumības principa saturs administratīvo sodu gadījumā (skat. viņas secinājumus lietā *SGS Belgium* u.c., C-367/09, EU:C:2010:440, 37. punkts).

99. Tā kā atbilstīga interpretācija notiek pēc sodāmās darbības izdarīšanas, to var saprast kā krimināltiesības piemērošanu *post festum*[44].

100. Šajās lietās *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome) vairākums, kā arī prasītājas pamatlietā, šķiet, balstās uz pieņēmumu, ka likumības principa ievērošanai vienmēr ir nepieciešams, lai piemērojamajā tiesību normā būtu skaidra atsauce uz visiem subjektiem, uz kuriem tā attiecas. Tā kā Grieķijas tiesību aktos tas nebija paredzēts, jo tajos nebija īpaši minēti interneta ziņu portāli, kuri pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus, varētu secināt, ka prasītājas nezināja, ka aizliegums pārraidīt raidījumu, kas aizskar cilvēka cieņu, attiecas arī uz tām. Tādējādi tiktu sasniegta atbilstīgas interpretācijas robeža.

101. Tomēr Tiesas vai Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūra neprasa skaidru norādi tiesību aktos, lai izpildītu likumības principa prasības. Izšķiroša nozīme ir tam, ka attiecīgā persona var paredzēt, ka aizliegums attiecas arī uz tās darbībām.

102. Tādējādi ECT ir paskaidrojusi, ka, "runājot par "tiesību aktu", 7. pantā ir atsauce uz to pašu jēdzienu, uz kuru Konvencijā atsaucas, izmantojot šo terminu citviet, un šis jēdziens ietver gan likumu, gan judikatūru, kā arī kvalitatīvas prasības, tostarp pieejamības un paredzamības jomā"[45].

103. Tiesa, pamatojoties uz ECT judikatūru, arī ir uzskatījusi, ka nosacījums, saskaņā ar kuru noziedzīgs nodarījums un sods ir skaidri noteikti tiesību aktos, "ir izpildīts tad, ja attiecīgā persona no atbilstošās normas formulējuma, un vajadzības gadījumā izmantojot tiesu sniegto normas interpretāciju, var uzzināt, par kādām darbībām vai bezdarbību tai iestāsies krimināltiesības"[46].

104. Tāpēc princips, ka noziedzīgajiem nodarījumiem un sodiem jābūt noteiktiem tiesību aktos, nav interpretējams tādējādi, ka tas aizliedz tiesas interpretācijas ceļā pakāpeniski noskaidrot to normu saturu, kurās paredzēta krimināltiesības, ar nosacījumu, ka iznākumu bija iespējams saprātīgi paredzēt brīdī, kad tika izdarīts pārkāpums, it īpaši, ņemot vērā interpretāciju, kas tajā laikā par attiecīgo tiesību normu sniegta judikatūrā[47].

105. Rezumējot – likumības principa pamatā ir prasība, ka sodītā persona zināja vai nebūtu varējusi nezināt, ka tās rīcība ir aizliegta.

106. Kā Tiesa vēl ir paskaidrojusi, jēdziena "paredzamība" tvērums lielā mērā ir atkarīgs no attiecīgā teksta satura, no jomas, uz kuru tas attiecas, kā arī no tā adresātu skaita un statusa. Tiesību aktu paredzamībai nav pretrunā tas, ka attiecīgā persona ir spiesta izmantot profesionālus padomus, lai konkrētajos lietas apstākļos saprātīgi novērtētu, kādas sekas attiecīgais akts varētu

[44] Šādā apgalvojumā ir zināms paradokss. Proti, tiesas interpretācija nerada jaunas tiesības, bet tikai norāda, kādas tiesības ir pastāvējušas kopš to pirmsākumiem. Tāpēc var arī apgalvot, ka attiecīgais juridiskais pienākums pastāvēja brīdī, kad tika veikta sodāmā darbība. Tomēr vēl viens svarīgs elements ir arī subjektīvais, proti, ka persona, uz kuru attiecas tiesību norma, varēja pietiekami skaidri zināt, kādi pienākumi tai ir noteikti ar atbilstošajām tiesībām. Tādējādi radošās judikatūras interpretāciju patiešām var pielīdzināt tiesību radīšanai.

[45] ECT spriedums, 2000. gada 22. jūnijs, *Coëme* u.c. pret Beļģiju (CE:ECHR:2000:0622JUD003249296, 145. punkts un tajā minētā judikatūra).

[46] Spriedums, 2007. gada 3. maijs, *Adto voor de Wereld* (C-303/05, EU:C:2007:261, 50. punkts). Skat. arī spriedumu, 2021. gada 24. marts, *Prefettura Ufficio territoriale del governo di Firenze* (C-870/19 un C-871/19, EU:C:2021:233, 49. punkts).

[47] Spriedumi, 2015. gada 22. oktobris, *AC-Treuhand*/Komisija (C-194/14 P, EU:C:2015:717, 41. punkts), un 2024. gada 27. jūnijs, *Mylan Laboratories* un *Mylan*/Komisija (C-197/19 P, EU:C:2024:550, 156. punkts un tajā minētā judikatūra).

radīt. To it īpaši var attiecināt uz profesionāļiem, kas ir pieraduši, ka, veicot savus pienākumus, viņiem jārīkojas ar lielu piesardzību. Tādējādi var sagaidīt, ka viņi būs īpaši uzmanīgi, novērtējot riskus, kas saistīti ar šādu darbību [48].

107. Tāpēc šajās lietās iesniedzējtiesai principā ir liegts atzīt prasītājas par sodāmām saistībā ar cilvēka cieņas aizskārumu, pamatojoties uz atbilstīgu valsts tiesību interpretāciju. Tas tā ir, ja vien iesniedzējtiesa neuzskata, ka šīs prasītājas saskaņā ar attiecīgajā laikā spēkā esošajiem Grieķijas tiesību aktiem varēja paredzēt, ka aizliegums pārraidīt aizliegta satura raidījumus attiecas arī uz tām, kaut arī šajos tiesību aktos nebija tiešas atsauces uz interneta ziņu portāliem, kas pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus [49].

108. Iesniedzējtiesai jāpārbauda, vai prasītājas pamatlietā attiecīgo raidījumu pārraides brīdī varēja paredzēt, ka cilvēka cieņas aizskāruma aizliegums un sods par tā pārkāpumu attiecas arī uz to darbību, lai gan tās ir interneta ziņu portāli, kas pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus [50]. Ja tām bija jāapzinās šāds aizliegums, tad šāda pienākuma apstiprināšana, interpretējot Grieķijas noteikumus, obligāti nepārsniedz likumības principa noteikto atbilstīgas interpretācijas robežu.

4. Par ceturto un piekto jautājumu

109. Ceturtais un piektais jautājums ir uzdoti ar nosacījumu, ja Tiesa uz pirmo jautājumu atbild noliedzoši, proti, ka Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva neprasa ieviest vispārēju aizliegumu cilvēku cieņu aizskarošu raidījumu aizliegumu un nekvalitatīvu raidījumu aizliegumu.

110. Tā kā ierosināju Tiesai uz šo jautājumu atbildēt apstiprinoši, uz ceturto un piekto jautājumu nav jāatbild.

111. Proti, uzskatīju, ka Tiesai atbildē uz pirmo jautājumu būtu jāpaskaidro, ka Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva neregulē pārraidīto raidījumu kvalitāti un līdz ar to neaizliedz nekvalitatīvus raidījumus. Tomēr, tā kā iesniedzējtiesa ir paskaidrojusi, ka pirmā jautājuma b) daļā, kurā ir atsauce uz raidījuma nekvalitatīvo saturu, ir runa par tāda veida raidījumiem kā šajā lietā aplūkotie, tā faktiski uzdod to pašu jautājumu, kas uzdots šī jautājuma a) daļā par cilvēka cieņas aizskārumiem. Šajā lietā iesniedzējtiesa tātad neizskata nevienu jautājumu par valsts tiesībās noteikto nekvalitatīva satura raidījumu aizliegumu, kas pārsniedz cilvēka cieņas aizskāruma aizliegumu.

112. Šo iemeslu dēļ uzskatu, ka uz ceturto un piekto jautājumu nav jāatbild.

[48] Spriedumi, 2022. gada 5. maijs, BV (C-570/20, EU:C:2022:348, 43. punkts), un 2024. gada 27. jūnijs, *Mylan Laboratories* un *Mylan* /Komisija (C-197/19 P, EU:C:2024:550, 157. punkts un tajā minētā judikatūra).

[49] Jāatgādina – šajās lietās *ESR* uzlika četrus naudas sodus. *Makeleio* gadījumā pirmais naudas sods tika noteikts par kūdīšanu uz vardarbību vai naidu pret personām viņu seksuālās orientācijas dēļ. Šis naudas sods nerada jautājumus, jo tas bija pamatots ar skaidru aizliegumu Likumā Nr. 4779/2021, ar kuru transponē Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvu un kurā bija paredzēti sodi, atsaucoties uz iepriekšējiem tiesību aktiem. Otrais *Makeleio* uzliktais naudas sods un abi *Zougla* uzliktie naudas sodi bija balstīti uz iepriekšējiem tiesību aktiem, kuros nebija skaidri noteikti nekādi pienākumi šāda veida interneta pakalpojumu sniedzējiem. Šā iemesla dēļ iesniedzējtiesas vairākums uzskatīja, ka ar attiecīgajiem naudas sodiem ir pārkāpts likumības princips.

[50] Pamatojot šādu konstatējumu, Komisija norāda, ka prasītājiem bija jāapzinās, ka Prezidenta dekrētā Nr. 77/2003 iekļautais žurnālistikas raidījumu ētikas kodekss aizliedz saturu, kas aizskar cilvēka cieņu, kā arī nekvalitatīva satura pārraidīšanu. Pat ja šis kodekss nav saistošs juridisks instruments, to var ņemt vērā, izvērtējot juridisko pienākumu paredzamību. Proti, ECT judikatūra ļauj noprast, ka šādām darbībām var būt nozīme, izvērtējot jautājumu par to, vai pienākums bija "noteikts tiesību aktos" ECPAK 7. panta izpratnē. ECT 2010. gada 6. aprīļa spriedumā *Flinkkilä* u.c. pret Somiju (CE:ECHR:2010:0406JUD002557604, 63.–68. punkts) ECT konstatēja, ka, lai gan tiesību akti nebija precīzi, pamatnostādnes žurnālistiem un plašsaziņas līdzekļu padomes prakse paredzēja vēl stingrākus noteikumus nekā pašas krimināltiesības. Šā iemesla dēļ ECT uzskatīja, ka šajā lietā aplūkotais pienākums bija "noteikts tiesību aktos" un ka sods tādējādi atbilst likumības principam.

IV. Secinājumi

113. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Symvoulio tis Epikrateias* (Valsts padome, Grieķija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/13/ES (2010. gada 10. marts) par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva), kurā grozījumi izdarīti ar 2018. gada 14. novembra Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/1808, 6. panta 1. punkta darbības joma kopsakarā ar šīs direktīvas mērķiem

   jāinterpretē tādējādi, ka tā ietver vispārēju tādu raidījumu aizliegumu, kas aizskar cilvēka cieņu.

   Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva nereglamentē raidījumu saturu papildus šādam cilvēka cieņas aizskāruma aizliegumam un citiem nosacījumiem, kas noteikti šīs direktīvas koordinētajās jomās.

2) Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, Tiesai uz otro jautājumu nav jāatbild.

3) Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 49. panta 1. punkta pirmajā teikumā nostiprinātais likumības princips liedz iesniedzējtiesai atzīst personu par sodāmu saistībā ar cilvēka cieņas aizskārumu, pamatojoties uz atbilstīgu valsts tiesību interpretāciju, ja vien šī persona saskaņā ar attiecīgajā laikā spēkā esošajiem Grieķijas tiesību aktiem nevarēja paredzēt, ka aizliegums pārraidīt raidījumus, kuru saturs aizskar cilvēka cieņu, attiecas arī uz to, kaut arī šajos tiesību aktos nebija tiešas atsauces uz interneta ziņu portāliem, kas pārraida arī audiovizuālo mediju pakalpojumus.

   Iesniedzējtiesai jāpārbauda, vai prasītājas pamatlietā attiecīgo raidījumu pārraides brīdī varēja paredzēt, ka cilvēka cieņas aizskāruma aizliegums un sods par tā pārkāpumu attiecas arī uz to darbību. Ja tām bija jāapzinās šāds aizliegums, tad šāda pienākuma apstiprināšana, interpretējot Grieķijas noteikumus, obligāti nepārsniedz likumības principa noteikto atbilstīgas interpretācijas robežu.

4) Uz ceturto un piekto jautājumu nav jāatbild.